

Akik a rózsát ültették

## Galga menti kincsestár



A 82. évében járó Marton Pálné Homok Erzsébet verségi népi író egy szadai kislány társaságában

Aki nem ismerős a Galga vidékén, Aszód táján, de úgy hozza a sorsa, hogy gyakran utazik arra, megmozgathatják a képzeletét a már szinte egybeépült, de külön vasútállomással rendelkező falvak: Galgahévíz, Hévízgyörk, Bag. Közel vannak Pesthez, de a bennük lakó asszonyok közül sokan még népviseletet hordanak.

Nem csak a viseletben, a dalban is élő még erre a népművészet, mutatja az a könyv, az a népdalgyűjtemény, melyet ajándékba kaptak, akik részt vettek szombaton Aszódon a Podmaniczky-kastély dísztermében a Galga menti népművészeti napok keretében megrendezett népművelők baráti találkozásán. Címe: „Rózsát ültetem a gyalogútra” — Galga menti népdalok. Gyűjtője, közreadója Maczkó Mária és Rónai Lajos, mindketten népművészeti együttes vezetői.

A könyvben szereplő adatközlők közül jelen volt, a találkozót bevezető műsorban énekelt Tóth Sándorné, a bagi Muharaj Elemér Népi Együttes tagja. Az ugyancsak ennek az együttesnek a tagja, a gyermek Kósa Tünde szintén énekelt, bizonyítva a folytonosságot. Szadáról is szerepelt középkorú asszony, Kovács Ta-

másné, s még gyermekkorából éppen csak kikerültek: Varga Adrienn, Szabó Györgyi, Oroszi Erzsébet.

A műsor után Asztalos István, az aszódi Petőfi Múzeum igazgatója, a Pest megyei önkormányzat tanácsnoka üdvözölte a megjelenteket. Megemlékezett arról, hogy ez előtt négy évvel, Turán találkoztak hasonlóképpen a Galga mente népművelői. Néma felállással adóztak azok emlékének, akik azóta már nincsenek közöttük. Asztalos István tovább idézte a múltat, amikor még kántortanítók irányításával jöttek létre a hagyományokat őrző csoportok. Kovács László, turai kántortanító az ország első Kossuth-díjas népművelője volt; figyelme, segítségére révén többek ezen a vidéken a népművészet mestere cím birtokosai. Bebizonyosodott, hogy a Galga mente a magyar népművészet kincsestára. Arra törekedjenek, hogy két év múlva, az Expo '96 idején, ezt a világnak is megmutassák.

Ezután kötetlen beszélgetés során adtak számot gondjaikról, cserélték ki tapasztalataikat a megjelentek, népművelők és népművészek.

(nádudvari)



Tóth Sándorné énekel, Lados László kíséri Svehla Pál csikófejes citeráján

Balázs Gusztáv felvétele

Amatőr képzőművészek kiállítása

## Sokáig nézegeti, forgatja

Pest megyei kulturális napokat szervezett az expóra készülődés jegyében a Pest Megyei Közművelődési és Információs Központ szombaton és vasárnap, Érden és Százhalombattán. Az egész napos programok során ifjúsági és felnőtt énekkarok, népitánc- és népzenei, nemzetiségi és hagyományörző együttesek találkozóját, valamint kamarazenei hangversenyeket rendeztek. Az érdei programsorozat szombaton délelőtt a Pest megyei amatőr képző- és iparművészeti tárlat megnyitásával kezdődött.

Aki ismeri a megyei képző- és iparművészeti amatőrmozgalom helyzetét, annak enyhe csalódást okozott a tárlat. A művelődési központ kis L alakú helyiségében mintegy ötven festményt és grafikát, néhány kispasztikát és iparművészeti tárgyat láthattunk csupán, és hiányzott a hasonló tárlatokon megismert jó néhány színvonalas és karakteres alkotó műve. Ahogy az olyan nagynevű műhelyek és csoportok tagjai, mint a Nagy István csoport, a csepeli Indulat közösség, a Gödöllői műhely nem küldtek alkotásokat pályázati felhívásukra —, mondta sajnálkozva megnyitójában Kéri Mihály festőművész, majd így folytatta: Legtöbben — főleg fiatalok — festményeket küldtek. A szakmai zsűri minden alkotótól legalább egy művet kiállított. A megszokottnál kevesebb a grafika, s azok között is alig van eszközigenyes alkotás (rézkarc, xerox stb.). Ami nyilván anyagi okokkal magyarázható, s ez indokolhatja a kispasztikák kis számát is. Ami meglepő: a megszokottól eltérően nagyon kevés a tárgyművészeti alkotás.

A színvonal nagyon vegyes —, hallottuk a szakmai értékelést. A „vasárna-

pi festőktől” az autonóm művészi mondanivalót megfogalmazó alkotásokig ível a skála. De a bemutatottnál több, eredeti és bátor megoldást vártak volna el.

Kéri Mihály kiemelte az iparművészeti munkák magas színvonalát, s közöttük is Kerekes Piroska és Vilhelmi Mónika kerámiáit és Kovács László kovácsoltvas munkáit, valamint Huszarek Pál fafaragásait. A szobrászok közül Raffay István bronz kispasztikáiban és Sarlós Györgyné kő-kavics-, és fakompozíciójában a magasfokú mesterségbeli tudást dicsérte. Végül Hangai László, a PMKIK munkatársa, a pályázat kezdeményezője kiosztotta a tizenkétezer forintos pénzjutalommal járó díjakat Raffay István szobrászművésznek, Sz. Varga Ágnes és Papp Sándor festőművészeknek, Kovács László kovácsoltvas és Sarlós Györgyné szobrászművésznek.

A díjazottakon túl oklevelet minden kiállító kapott. Elismerésül, hogy az önkifejezés vágyától sarkallva alkotómunkába kezdtek. Ami bizonyára nagy örömet jelentett számukra —, mondta Kéri Mihály. Noha ezen a téren is hiányérzete támadt a kiállítás látogatójának néhány alkotónál. Horváthné Bobák Mária Házialdás című képe például a vallásosság népi ábrázolásának szép példája, de mikor nyilvánvaló érzelmeinek megfestése helyett tájképbe fog, a színvonal és az eredetiség látja kárát. Éppígy Görög Béla farost és olajalkotásának megmunkálásából hiányzik a mivesség, ami pedig az örömteli alkotás velejárója lenne. Ezért (is) tértem vissza szívesen Sarlós Györgyné famunkáihoz.

Indítékairól érdeklődve magyarázatot is kaptam a szépen megmunkált, kifejező alkotásokra. Harminchat évet töltött a Dunán versenyzőként, majd edző-

ként, mondta. A nyugodt vízen, a körbeölelő csendben úgy érezte, mintha az uszadékfák szólnának hozzá. Ahogy nézte őket, meglevenedtek számára a formák: akaratlanul is témákat látott bennük. Aztán a barátjától kapott véssével elkezdte megmunkálni a különleges formájú gyökereket, fákat. Persze nem azonnal lát munkához, ha egy-egy szép darabot talál: sokáig nézegeti, forgatja, míg rájön: mit vegyen el belőle és mit hagyjon érintetlenül, hogy legjobban kifejezze érzelmeit. A tárlaton látható, díjazott Kiállítás című kompozíció göcsörtös faanyagát másfél évig nézegette, míg megfogalmazódott, mit is lehetne belőle csinálni. Mert a művészet lényege, hogy lelke, hogy kifejezőereje legyen mondta, majd hozzáfűzte: kiállításokra jár, könyveket forgat, hogy megtanulja a technikát is mondanivalóját megfogalmazásához.

(veszelszky)



A Pest megyei kulturális napok keretében kórustalálkozót rendeztek Százhalombattán. Képünkön Noseda Tibor vezényli a ceglédi Kardos Pál énekkart, és budapesti szervitakórust, valamint a Pest Megyei Szimfonikus Zenekart

Talam Attila felvétele

Gyalai Béla képei

## Az ember esendősége



A ceglédi galériában megnyílt Gyalai Béla festőművész kiállítása. Az alkotó a képek egy részénél a klasszikus akvarelltechnikát alkalmazta, amit ma már nemigen szoktak ilyen tisztán festeni. Ő viszont rutinosan, hozzáértéssel teszi ezt, tudván, hogy pillanatok alatt kell megörökíteni a látványt, a hangulatot, hiszen javításra nincs lehetőség. Nagy előnye és erénye, hogy a papír fehérségét is képes beépíteni a kompozícióba, így az önálló színként szerepel, miáltal az egész alkotás könnyednek, frissnek tűnik.

A galériában látható ké-

pei általában szűkebb környezetének. Tiszavárkonynak a világát villantják fel, valamint Tiszakécskének azt az egykori falu hangulatát őrző szeptetét is, amit nem semmisítettek meg az újabb építkezések. Némelyik művén szinte eljut a teljes absztrakcióig.

A tájképek ábrázolásából is lehet következtetni arra, hogy Gyalai Bélának fontos az ember; s az érzelmek szomorú szédítő mélysége. Megejtően emlékeztet az ember gyarlóságára, esendőségére — a bibliai témáiban a bűnösségre.

(A tárlat június 10-ig tekinthető meg.)

(f. f.)

## Színház Szigetszentmiklóson



A szigetszentmiklósi városi könyvtár színháztermében mutatja be a Nem-Art Színpad Shakespeare: Hamlet (helyett) Tom Stoppard: Zamel (helyett) Nem-Art: Zan-Zamel Álomjátékát I huzamban. A cselekmény a helsingöri vár rövidített változatában játszódik. Szócs György és Rózsa Sándor ötlete alapján rendezte Rózsa Sándor. Hamlet, a dán szerepét Kaufer Virág alakítja, Román Párducz Dénes pedig két szerepet is: Claudius, a királyt és Poloniust, a főkamrást játssza. A bemutató időpontja június 11-én 19 órakor.

Irodalmi est Gödöllőn

## Fohász az emberért



Péter Eta költő irodalmi estjére kerül holnap, június 7-én 18 órakor a gödöllői Juhász Gyula Városi Könyvtárban Fohász az emberért címmel. A műsorban

közreműködnek: Sassné Fábrián Tünde, P. Horváth Gábor előadóművész, Maróczi Tamás (gitar), Táborzski Jánosné és a Petőfi Diákönképzőköri tagjai. A műsor után dedikálás lesz.